

VÝROČNÁ SPRÁVA

2021

ÚVOD

PRÁVNÁ POMOC

Liga za ľudské práva, vďaka podpore Veľvyslanectva USA na Slovensku, realizovala v období od januára do decembra 2021 projekt „Rodiny bez hraníc: Ako môžu rodiny migrantov žiť spoločne na Slovensku?“. Súčasťou aktivít projektu bolo aj právne poradenstvo a právne zastupovanie cudzincov*iek.

V rámci tohto projektu sme poskytli individuálnu právnu pomoc:

33 klientom a klientkam
vo všeobecných otázkach

6 klientom a klientkam
v otázkach azylu

4 klientom a klientkam
v otázkach občianstva

Zároveň od januára realizujeme projekt SalamSK - Bojujeme proti islamofóbii a podporujeme obeť nenávistných trestných činov na Slovensku, ktorý je

financovaný Európskou úniou v rámci programu Práva, Rovnosť a Občianstvo (2014 - 2020).

V rámci tohto projektu sme poskytli individuálnu právnu pomoc:

17 klientom a klientkam
v otázkach nenávistných
trestných činov

V roku 2021 Liga za ľudské práva dosiahla úspech na Najvyššom súde SR v prípade klienta, ktorému v krajine pôvodu hrozí prenasledovanie z dôvodu jeho politických názorov, náboženského vierovyznania a národnosti. Tento prípad sme už druhýkrát vyhrali na Najvyššom súde. Najvyšší súd akcentoval, že migračný úrad je viazaný jeho právnym názorom a nášmu klientovi by mal udeliť azyl, ak sa mu nepodarí zásadným spôsobom spochybniť závery súdu vyhovené v tomto rozsudku.

ADVOKÁCIA

Ministerstvo vnútra SR pripravovalo v roku 2021 novelu zákona o azyle. **Nové znenie zákona sme pripomienkovali aj my v Lige za ľudské práva a do konania sme prispeli ôsmimi pripomienkami.**

Odporúčali sme napríklad, aby sa lehota, po uplynutí ktorej sa žiadatelia o azyl môžu zamestnať, skrátila na 60 dní od začiatku azylového konania.

Ďalšie pripomienky Ligy za ľudské práva k návrhu novely zákona o azyle:

<https://bit.ly/3GPIhWC>

V rámci projektu “Podpora utečencov v ich integrácii na pracovný trh” sa Liga za ľudské práva podujala podrobne preskúmať stav pracovnej integrácie utečencov na Slovensku.

Na základe zistení sme formulovali odporúčania, ktoré sú určené predovšetkým pre tvorcov verejných politík, zodpovedné orgány štátnej správy aj samosprávy a pre zamestnávateľov.

Výskum prebiehal 6 mesiacov formou tzv. “desk-research” spočívajúceho v právnej analýze a komparácii, ako aj formou tzv. terénneho výskumu.

Celé znenie výskumnej štúdie:

<https://bit.ly/3HewMcB>

PUBLIKÁCIE

Z našich dlhoročných skúseností vieme, aké bytostne dôležité je pre našich klientov a klientky nájsť si uspokojivé zamestnanie. Vieme aj to, že vstup žiadateľov o azyl, azylantov a cudzincov s doplnkovou ochranou na slovenský trh práce nie je vôbec jednoduchý. Aj pre to sme v roku 2021 publikovali **výskumnú štúdiu** s názvom "Integrácia utečencov na trh práce na Slovensku".

V rámci projektu #KapaCITY sme pre samosprávy pripravili **odporúčania k získavaniu štatistických informácií o migrácii**. Vo forme desatora odporúčaní sme načrtli, ktoré dáta je potrebné získavať, od koho a ako zabezpečiť minimálny štandard pre zber dát o cudzincoch.

<https://bit.ly/3kpb3G2>

Z tohto dôvodu sme pripravili aj **desatoro odporúčaní pre oblasť centrálnej migračnej a integračnej politiky**, ako aj pre právnu úpravu kompetencií a financovania samospráv. Tieto odporúčania môžu pomôcť zlepšiť podmienky samosprávam pri plánovaní, financovaní a realizácii integračných opatrení na miestnej úrovni.

<https://bit.ly/3WmBXvs>

V PROJEKTOCH

Od januára sme začali realizovať nový projekt s názvom **SalamSK** v spolupráci s **ISLAMONLINE.sk** (Islamskou nadáciou na Slovensku), v rámci ktorého sme sa spoločne venovali problému islamofóbie a podpore obetí trestných činov z nenávisti.

Islamská nadácia na Slovensku v rámci projektu SalamSK zahájila v apríli prieskum zameraný na zmapovanie skúseností moslimov a cudzincov žijúcich na Slovensku s nenávisťnými činmi. Do prieskumu sa zapojilo 60 respondentov, z ktorých až 68% uviedlo, že sa stali oni priamo alebo ich rodinní príslušníci obeťou diskriminácie, šikany, vyhrážok, zastrásovania, útoku alebo iných nenávisťných skutkov pre ich pôvod alebo náboženstvo. Až v 46,5% išlo o opakovanú skúsenosť, pričom sa jednalo najmä o verbálne útoky a nenávisťné pokriky. K týmto skutkom došlo najčastejšie pri interakcii s neznámymi ľuďmi na

verejnom mieste, vo virtuálnom svete, na pracovisku alebo v škole.

O samotnom projekte aj jeho výstupoch za rok 2021:

<https://bit.ly/3Xp0sth>

V rámci projektu Successful Migrant Integration in Regions (skratka SMIR), zameraného na podporu a rozvoj inovácií, ktorý Liga za ľudské práva začala realizovať od septembra 2020 pod vedením českého Sdružení pro integraci a migraci (SIMI) sme zorganizovali aj **Záverečnú konferenciu** na tému: "Podpora samospráv pri miestnej integrácii cudzincov".

V PROJEKTOCH

Od januára 2021 sme so spoločnosťou IKEA spustili program "Skills for Employment" na podporu uplatnenia utečencov na trhu práce. Tento program im pomáha sa lepšie pripraviť na slovenský trh práce, ako aj nájsť si udržateľné zamestnanie.

Ako súčasť projektu "Podpora utečencov v ich integrácii na pracovný trh", ktorý je podporený vládou Spojených štátov amerických sme v roku 2021 vytvorili **Refugee Labour Kit**. nový informačný balíček určený pre utečencov a cudzincov žijúcich na Slovensku, ktorý obsahuje užitočné informácie o zamestnávaní na Slovensku.

Informačný balíček tvoria tri animované informatívne videá, ktoré stručným a jednoduchým spôsobom pokrývajú oblasti nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, vzniku pracovného pomeru, práv zamestnancov a rady, ako postupovať, ak máte problémy v práci.

<https://bit.ly/3WhoTaA>

V rámci zviditeľňovania žien s migračnou skúsenosťou, sme zorganizovali seminár o ženách migrantkách upozorňujúci na potrebu zaoberať sa situáciou migrantiek na Slovensku a ich rodovou rovnosťou.

OTVORENÝ LIST

Po smrti štyroch nevinných ľudí na poľsko-bieloruskej hranici, ktorým predchádzalo konanie bieloruského diktátora Alexandra Lukašenka a jeho snaha destabilizovať Európsku úniu prostredníctvom organizovania príchodu migrantov a migrantiek na poľské, litovské a lotyšské hranice sme adresovali otvorený list Poľsku, ktoré zlyhalo v ochrane ľudských práv a ľudskej dôstojnosti.

Vyzývali sme k tomu, aby ľuďom v migračnej situácii poskytli potrebnú pomoc, prístrešie, prístup k zdravotníckemu ošetrovaniu, prístup k medzinárodným a mimovládny organizáciám a prístup k azylovému konaniu.

List podpísali za Ligu za ľudské práva Barbora Meššová, riaditeľka a Zuzana Številová, držiteľka medzinárodnej ceny International Women of Courage 2016 a za Sdružení pro integraci

a migraci Magda Faltová, riaditeľka.

Právo nachádzať a požívať azyl v iných krajinách je základným ľudským právom a každý má mať prístup k žiadosti o medzinárodnú ochranu (azyl). To sa však v prípade ľudí uviaznutých na hraniciach medzi Bieloruskom a Poľskom, Litvou a Lotyšskom nedeje a títo ľudia sú sa stávajú obeť politickej vojny.

Situáciu na hraniciach medzi Bieloruskom a Európskou úniou sme v priebehu roku 2021 aktívne sledovali.

Celé znenie otvoreného listu:

<https://bit.ly/3IWjrjSc>

AFGANISTAN

V apríli roku 2021 nový americký prezident Joe Biden oznámil svoj cieľ dokončiť stiahnutie vojakov z USA do 11. septembra. Americké sily však Afganistan opustili skôr bez oboznámenia nového afganského veliteľa základne. 15. augusta 2021 Taliban ovládol hlavné mesto Kábul a štát mu opäť padol do rúk.

V priamom prenose sme sledovali dramatické zhoršenie situácie. Pre mnohých obyvateľov a obyvateľky krajiny, najmä pre ženy a dievčatá, znamená prevzatie moci Talibanom priame ohrozenie života, alebo stratu základných práv a slobôd.

Na organizácie Liga za ľudské práva, Mareena a ďalšie, ktoré pracujú v oblasti nútenej migrácie a ľudských práv, sa obrátilo množstvo ľudí so žiadosťou o pomoc pre svojich blízkych alebo známych, ktorí sa

aktuálne nachádzajú v Afganistane a ocitli sa v nebezpečenstve. Na tomto zozname bolo do konca roka viac ako 300 mien.

Slovensko, za pomoci mimovládnych organizácií a Českej republiky, evakovalo z Afganistanu dokopy 52 ľudí. Išlo najmä o:

- rodinných príslušníkov Afgancov žijúcich na Slovensku,
- študentov, ktorí na Slovensku študujú.
- študentov, ktorí boli prijatí na štúdium na Slovensku,
- kolegov, priateľov a známych slovenských občanov,
- spolupracovníkov humanitárnych organizácií.

AFGANISTAN

Slovenské mimovládne organizácie Liga za ľudské práva a Mareena iniciovali výzvu vláde Slovenskej republiky, aby poskytla bezpečie viacerým ľuďom z Afganistanu, vytvorila program pomoci ľuďom z Afganistanu v ohrození, ktorí majú prepojenie na Slovensko a poskytla im bezpečie a šancu na dôstojný a slobodný život.

Verejnú výzvu s názvom "Ponúknime bezpečie ľuďom z Afganistanu", ktorú iniciovala Liga za ľudské práva a Mareena, podpísalo 6 190.

Ďalej ju podporili organizácie ako:

- Centrum pre výskum etnicity a kultúry
- Equita, o.z.
- ETP Slovensko
- Nadácia Pontis

- Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť / Slovak Governance Institute

- Nadácia Milana Šimečku

- Nadácia otvorenej spoločnosti Bratislava / Open Society Foundation

- Slovenská humanitná rada

- Slovenská katolícka charita

- VIA IURIS

- Marginál

- Ambrela

... a ďalší

Celé znenie výzvy:

<https://bit.ly/3ZTmR3l>

OCENENIA

Projekt #PRVNICH100LET, ktorý sa zameriava na históriu, súčasnosť a budúcnosť žien v oblasti práva, predstavil osemnásť výnimočných žien nominovaných na nové česko-slovenské ocenenie Flamma 2021. Bola medzi nimi aj vtedajšia riaditeľka Ligy za ľudské práva, Barbora Mešošová.

Verejná ochrankyňa práv pri príležitosti Medzinárodného dňa ľudských práv udelila ocenenia organizáciám a osobnostiam, ktoré zlepšujú stav ochrany ľudských práv na Slovensku - Ombudsmanské ďakujem 2021.

Medzi nimi aj Ligu za ľudské práva a Marenu za iniciatívu „Bezpečie pre Afgancov“.

Z významných udalostí:

Liga za ľudské práva bola spolu s Islamskou nadáciou na Slovensku pozvaná na stretnutie s pápežom Františkom v rámci jeho návštevy. Na stretnutie boli pozvané a pozvaní aj ľudia, ktorí zažili útek, vojnu a prenasledovanie a ktorí si dnes na Slovensku budujú nový život,

SPOLUPRÁCA

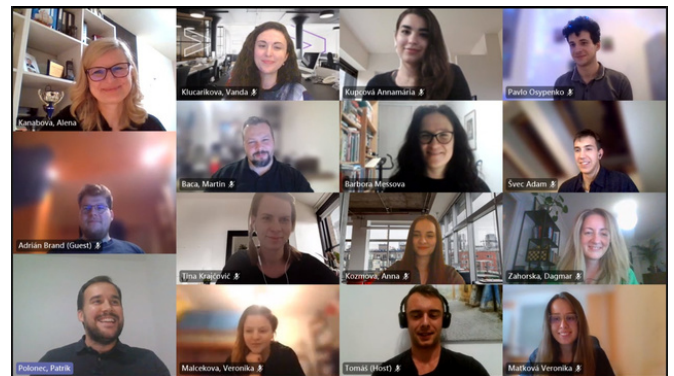
V roku 2021 sa Liga za ľudské práva spojila s Nexteria Leadership Academy v rámci ich programu "projekt v praxi".

nástrojov, ktorými by sme v budúcom roku chceli zlepšiť našu komunikáciu nielen s advokátskymi kancelármi.

Vďaka šikovným študentom sa nám podarilo posunúť vpred s pomocou nového systému na manažment našich kontaktov, vrátane vedenia klientskej databázy.

Študenti pod vedením Accenture konzultantov počas 3 mesiacov identifikovali naše potreby pre utriedenie kontaktov a ich správu zavedením CRM systému, urobili ich prioritizáciu a následne aj realizovali podstatné činnosti, ktorých výsledkom je funkčná databáza.

Druhá skupina študentov sa zamerala na našu komunikáciu, pozbierali pre nás spätnú väzbu a vytvorili nám niekoľko

L'UDIA V LIGE

S účinnosťou od 8.11.2021 Správna rada organizácie poverila výkonným riadením Zuzanu Številovú a programovou riaditeľkou sa stala Barbora Meššová. Liga tak získala dve riaditeľky.

V našej kancelárii v Bratislave sme od začiatku júla 2021 privítali nového junior právnika Lukáša Nováka. Lukáš dostal na starosť právnu poradňu a pomoc obetiam trestných činov z nenávisti.

Zároveň k nám od júna nastúpila nová stážistka, Natália Zikmundová, ktorá nám pomáhala s kľúčovými aktivitami.